

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Iurisdictione omnium iudicium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96393)

Inno. in c. transmissam. de elect. Patet, qz solus Papa potest congregare. glo. in c. translationem. de offic. leg. z in c. sicut veni...

¶ Patus, est adimere vitam corporalem, z particularem, habere que gladij potestate, in animalibus ratione pollentibus. glo. in d. l. imperium. z etia; in irrationalibus. Ter. est in c. mulier. xv. q. v. j. z etiam animadvertere in corpus manuarum, gl. est magistrat...

¶ Pagnium, est imponere pena, per quam amittat civitas, vel deportatio constituitur. gl. z Bar. in d. l. imperium. Sed fm Bar. ibi iste gradus continetur sub precedenti, z ambo non constitunt nisi unum gradum.

¶ Paruum, est relegare. gl. in l. nulli. C. de sen. z interlo. om. in d. i. z s. relegare. Insi. quib. modis ius par. potesta. sol. z flagellare, uno omnis pena corporis afflictiva est istius gradus. l. si qd erit. s. de offic. proconsulis.

¶ Pimus, est modica coercitio, que competit oibus magistratibus, vt in l. magistratibus. j. hoc titu. z cognoscere de leuibus criminibus. l. leuia. j. de accu. istud membrum cum precedenti, vnu tantum faciunt membrum, z sic proprie non faciunt nisi quatuor species meri imperij, secundum Bar. in d. l. imperium.

¶ Pimum, est per qd multa pecuniaria imponitur. l. si. C. de modo multa. in l. cum ibi no. s. si quis ius dicitur, non obtemperauerit. l. i. C. de sportu.

¶ Pimum imperium est. qd officio iudicis nobili exercet priuam respiciens vtilitatem. Ita Bar. in d. l. imperium. z communiter Moderni approbant. Et dicitur mistum, quasi ex diuersis constitutum, scz ex imperio, z iurisdictione, gl. in d. l. imperium. Caput enim ab imperio partem, eo quod officio iudicis nobili expeditur. Caput autem a iurisdictione partem: qz priuam vtilitatem respicit. Et sic no. qd illud dicitur mistum qd participat de duobus, vel pluribus. Et que sit differentia inter mistum z confusum, vide per glo. in l. idem Pomponius. s. sed plumbum. in verbo, vtraque. j. de rei vendi. z diuiditur etiam secundum Bar. in sex gradus, vt in figura arboris. Sed hic dic melius secundum Bar. quod tantum diuiditur in tres, vt j. patebit.

¶ Pimum est, quod soli principi competit, acus voluntarios concernens, de quo in l. i. C. de his qui ve. eta. impe. l. j. j. de adop. l. j. C. de emanc. lib. aut. quibus modis natu. effi. sui. colla. vii. Et istud cum sequenti gradu, debet simul adiungi.

¶ Pius, est cognoscere de supplicatione aduersus sententiam latam ab eo, a quo no potest appellari, qd soli principi, z prefecto pretorio conuenit. l. i. C. de sen. prese. pretorio. aut h. que supplicatio. C. de precibus Imperatori offerendis.

¶ Pagnum, est cognitio earum causarum, que important plenam cause cognitionem, z coercionem realem, vel personalem, vt mittere in possessionem ex scdo decreto, restituere in integrum, expellere aliquem de possessione re ipsa. Hec probant in l. ea que. s. magistratus. j. ad muni. z istud membrum cum sequenti, debet simul iungi, secundum Bar. in d. l. imperium.

¶ Paruum, est cognoscere de causis, que habent plenam cognitionem, lz non habeat coercionem realem, vel personalem, vt dare bonorum possessionem que tribuit ius, pronuntiare aliquem mittendum in possessionem, ex scdo decreto, interponere auctoritates in alienationibus, z transactionibus alimentorum. Et ista quatuor membra misti imperij non possunt delegari. l. iij. s. duas. j. de dam. infec. l. nec quicquam. s. vbi decretu. s. de offi. proconsulis.

¶ Pimus, est dare bonorum possessiones ex edicto L. arboniano, in possessionem mittere summarie cognoscendo, z sic omnia requiruntur cause cognitionem tantum summariam, sunt istius gradus, z possunt delegari. l. cognitio. s. vt possessio. s. de offi. eius cui magis da. est iurisdic. Et iste gradus cum sequenti, sub eodem comprehendunt, z sic proprie non sunt nisi tres gradus misti imperij, fm Bar. in d. l. imperium.

¶ Pimum est, qd expeditur absqz cause cognitione, vt interponere auctoritatem manumissioni, z emancipationi, competunt, que ista iure magistratibus, z sic sunt delegabilia. l. j. in p. m. c. s. de offi. eius cui manda. est iurisdic.

¶ Iurisdicatio simplex est, que officio iudicis mercenario expeditur, priuam vtilitatem respiciens. Bar. in d. l. imperium. Et diuiditur etiam in sex gradus. Sed melius, fm Bar. in tres, vt patet per ea que j. dicuntur.

¶ Magna, in qua veritas res magni preiudicij, vt cause stat, ingenuitatis, z libertinitatis. l. p. s. C. de peda. iudi. Ad idem Bar. in c. edoceri. de referi. qd negotium arduum est, in quo agit de statu, z idem in c. ex ratione. de appel. qd omnis causa, famosa est, quando agitur de fama hominis, z tunc dicitur ardua.

¶ Maior, est qn ex causa descendenti ex delicto, quis fuit condemnatus ciuiter, z qz non hz in bonis, licet in corpore. l. qui cumqz. C. de seruis fugi. Et cum sit quedam executio, non potest delegari, fm Bar. in l. placer. C. de peda. iudi. vbi dicitur hos duos primos gradus proprie facere vnum, quauis in l. imperium, dicat duos esse gradus distinctos.

¶ Magna, vt supra trescenta aureis, z non potest delegari, s. z iudicare, in aut. de defensor. cui. nisi propter occupationes, vel longam absentiam in l. placer. z ibi Bar. C. de peda. iudi. z Aug. in l. imperium.

¶ Parua, a recentis aureis. j. illa potest delegari indistincte, rez. in l. imperium, in fi. z iste gradus cum precedenti, sunt simul iungi.

¶ Minor, minima, que dicant, remittendus est arbitrio iudicis, cum non sit a iure determinatum, per regulam. j. s. si de iure deliberandi. j. Et hec duo computari debent pro vno, z sic proprie non sunt nisi tres gradus iurisdictionis simplicis, fm Bar. in d. l. placer. z Bar. in d. l. imperium, quauis Bar. hos sex gradus hic prosequatur.

¶ Quedam sunt, qd possunt esse meri imperij, z iurisdictionis simplicis, diuersis in respectibus. Primo totura, qn aliquis torquet ad penam, est meri imperij, z si in criminalibus imponat ad veritatem erandam, est etia; meri imperij, fm Bar. in l. auter dum. s. qui furem. j. de fur. si imponatur in ciuilibus, qz testes vacillat, est iurisdictionis, in aut. s. testib. s. si vero igno. ti. collat. vii. Secdo, qn leuis coercitio imponitur, at leuis delicti, est meri imperij, s. in ciuilibus, contra contumaces est simplicis iurisdictionis, fm Aug. Bar. in l. imperium. Tertio in carceratio, que fit de iure Canonico, ad puniendum delictum est meri imperij, alias est simplicis iurisdictionis, fm Bar. in l. Berber. Bar. Sal. Alex. z Bar. in d. l. imperium, licet alter Bar. in scda specie meri imperij. Quarto ex communicatio, que ex publica causa imponitur contra rebelles, vel contumaces, est meri imperij, sed ad instantiam partis concessa, est simplicis iurisdictionis, fm Bar. in c. cum contingat. de foro com. pe. Quinto appellatio in causa criminali, est meri Imperij, cuius est iurisdictionis, vel misti imperij. Et hec sufficient ad materiam precedentis figure.

De iurisdictione omnium iudic. Rub. i.

¶ Blo. continuat hanc Rubricam: qz supra posuit de cuiuslibet iudicis officio, singulariter z specialiter, hic simul tractat iurisdictionem siue in genere de iurisdictione omnium iudicum. Simile est C. de iurisdictione vtriusqz iudicij, z comuna de leg. z comuna de iurisdictione, z comuna de successibus. Et hac continuatione habes, quod idem est dicere, de iurisdictione, omnium iudicum, z de officio iudicum. Quod an sit verum, dicam statim. j. in l. i. Quert glo. que est differentia inter hanc titulum, z titulum. s. de officio eius cui manda. est iurisdictione. Solue vtm glo. z quilibet est bona, z clara, z ideo non curio eam alter declarare.

L E X I.

¶ Iurisdicatio est potestas de iure publico introducta, cur necessitate iuris dicendi, z equitatis statuende: tanquam a persona publica.

¶ Patet in filium, dominus in seruum, z tutor in pupillum, qd iurisdictionem habeant.

¶ Bonorum possessionem dare, hodie est misti imperij, sicut olim in possessionem, non potest demandari.

¶ Tutoris dactio semper est misti imperij.

¶ Misti imperij cause etiam in fauorem pupilloz non delegantur.

¶ Delegare iudicem est iurisdictionis.

¶ Iurisdicatio, z officium iudicis quando sunt idem.

¶ Officium iudicis, z actio an sint idem, z quomodo differant.

¶ Officium iudicis misericorditer imploratur.

¶ Officium est triplex, nobile, mercenarium, z aduersarium.

¶ Iurisdicatio an cohereat territorio, z potest esse sine territorio, z territorium sine iurisdictione.

¶ Princeps concedendo territorium vniversaliter, dicitur concedere iurisdictionem.

ff. Aetus. Bartolus ad lib. primum Digestorum.

ipsam psonas cui inest administratio, seu honor iurisdictionis, secundario ipsam iurisdictione. v. j. de iure. z hono. l. hono. z C. vbi z apud que. l. si. l. si dico iurisdictione, denoro principaliter iurisdictione, z per consequens officium, cui inberet iurisdictione, vt dicitur legibus. Et hoc modo sumedo tale officium omni te...

s. pen. j. de aqua quotidiana, z esti. z ideo est introducta appellatio a sua lara super officio iudicis si denegent. l. j. C. si septus in integrum restituito postule. Item quero quod duplex sit officium iudicis glo. iustit. de act. s. preterea. z glo. C. deponitur, quod deseruit actioni, ex natura ipsius actionis, vt in l. iij. dicit, qd est triplex: quoddam nobile, quoddam mercenaria bonafidei iudicis, quoddam qd deseruit actioni z naturam ipsius, vt in arbitraris. Petrus z Buliel. z alij faciunt alias divisiones, dicentes qd quoddam est officium qd residet in parte, quoddam qd residet in iudice. Sed certe nullum officium residet in parte, ideo istam partem omitto, z omisso eorum verbis alter quam ipsi glo. sic dicas, qd est triplex species. Officium iudicis quoddam est nobile, quoddam mercenarium, quoddam aduersarium. Officium nobile est, qd per se fit, sine hoc iudex suo motu exerceat, sive ad postulatione alterius, vt inquirendo, concedendo restitutionem in integrum, dando tutores, interponendo decreta, constituendo salaria aduocatis, z medicis, z milia. Quoddam est officium mercenarium, qd per se non fit licet deseruat actioni, z hoc potest esse multiplex: quod quodqz deseruit actioni proponende, vt in citationibus, z interrogatoriis, z in omnibus que sunt ante litem contestatam. Quod quodqz deseruit actioni propositae excedere, vt in dandis dilacionibus, recipiendis testibus, z probationibus, z in omnibus alijs post litem contestatam occurrentibus, vqz ad diffinitiuam sententiam. Quodqz deseruit actioni propositae, terminande, z hoc tripliciter, aut ex natura actionis, vt cum condemnatur in vultus, fructibus, z interesse in bone fidei iudicis. Aut z naturam actionis propter aliquod extrinsecum accidens, vt in arbitraris, vel propter naturam iudicis vel instantie, non attento que fit actio, vt in condemnatione expensarum, vt C. de fructu z lit. expen. per totum. Quod quodqz deseruit actioni propositae, z determinande egequende, vt officium iudicis, qd est in executione exercenda, vt j. de re iudi. l. a duo. l. pro totum. Tamen vtrum sit illud officium nobile, vel mercenarium posset dubitari, dicam j. eod. l. iudere. in fine. Quoddam est officium iudicis aduersarium, qd non deseruit actioni, sed mo sibi aduersarum z contradicere inquit un potest, z hoc dupliciter. Primo quando officium iudicis locutione directe proponitur, vt j. de peri. hered. l. plane. l. si. z litem sit verberatum, s. j. j. de rei vendi. vel quando deseruit exceptioni propositae, vt in toto titulo de exceptio. Ista diuisio, omne officium iudicis comprehendit. Alia pulchra exempla possent dari, de quibus vide Spec. de offi. iud. vbi ponitur...

Vertical marginal notes on the right side of the page, including references to 'iurisdictione' and other legal terms.

tra vnam, an morte mandatis extinguatur mandatum quo ad alias? Immo. z gl. videntur dicere q sic, extra de officio delegati. c. licet vndiq. qd intellige quando plures cause fuerunt nominatum commisse, z sic fuerunt plures delegaciones, vt l. scire de bems. z l. pluribus. j. de verbo. obliga. S; si esset commissio vniuersaliter facta, vt qz vniuersitas causarum est commissio sic vna commissio, tunc incipiendo in vna, perpetuaretur quo ad omnes.

15 Facit ad hoc leria. la. j. j. de minorib. Eadem enim est ratio que est in vna. ¶ Quero vltimus delegacionis, quid si mandans no est mortuus, sed aliter remotus? Dicunt Doctores ide eadē de ratione. Facit l. si per epistolam. j. de acquir. hered. z l. de suspec. turo. p. totū. Quid si excommunicatus, vt vnde remanet officiu, licet impediatur administratio? Immo tenet quod non reuocatur officiu delegati, in dicto capitulo, licet vndiq. Quod placet p hoc quia licet delegans posset reculari vt suspectus, non tamen impeditur officiu seu iurisdicchio delegati, vt extra de officio delegati. c. si quis. cl. vi. ¶ Quero morte madatis extinguatur mandatum, an extinguatur tanquam reuocatum, vel qualiter? Respondeo, non extinguatur tanquam reuocatum a domino, sed tanquam voluntas mandantis cesserit, vt j. loca. l. iij. Aliud est enim reuocare, qz tunc ponitur voluntas contraria prime. Aliud est, voluntatem cessare, quia tunc ponit no esse voluntatem vel esse, z cessare. Et per hoc apparet quod si aliquis delegauerit causam donec duxerit reuocandam, quod eo mortuo non videatur reuocare, vt in cap. si delegat. de offi. de leg. la. vi. ¶ Quero, morte madatis extinguatur madatum, qd si delegatus ignorat z pcedit, an valeat acta? Im. in dicto cap. l. vndiq. videt dicere qd sic, quasi mandatum no extinguitur ipso in re. s; ope exceptionis. Al. j. si cer. per. l. etus q in puincia. sup vbo ignorasset, z contrariū. Idē t; gl. extra d testi. c. si venisset. sup v. egerit. Idē Spe. in iur. de offi. iud. dele. j. restat. qd si delegatus, qd mihi satis placet, p istum tex. q simpliciter dicit mandatum solui. ¶ Vltimo quero, vidi quod mandatum delegati, soluit morte mandantis seu delegantis, an soluit etiam morte delegati, an vero transcat in successore? Hic. hic dicitur, aut mittit sub nomine proprio, aut sub nomine dignitatis, quā vide r nota. Dicit breuiter: Aut comitit aliquid negotiū, no iurisdicchio, z tunc sic sub nomine dignitatis, no transcat ad successore, fm. Im. extra de off. dele. cap. fin. Aut comitit iurisdicchio, z tunc aut sub nomine proprio, no transcat ad successore, ar. l. si seruus communi. j. de stipul. seruo. Aut sub noie dignitatis, z tunc gl. videt dicere simpliciter qd transcat. Docto, dicit, aut apponit nomen dignitatis, quā qd h; bñficio alterius, vt vicarij, vel delegatus, z similes, z tunc no transcat in successores. fm. Per. arg. l. q pncipi. z l. si Auguste. j. de leg. ij. Aut sub nomine dignitatis quā qd h; iure proprio, z tunc transcat in successore, vt extra de offi. deleg. c. quoniam abbas. z d. l. si seruus. j. de sti. seruo. Aut sub nomine proprio, z appellatiuo, z tunc inspicimus q pcedit, vt d. l. si seruus. nisi ex aliqua cā vel aliquibus circumstantijs aliud presumatur, vt plene dicitur in d. l. si seruus. zc.

ADDITIONES.

- a P. PAV. P. ¶ Morte maiorum. Circa hanc legem vide etiam omnino Jo. Bapti. Accialup. vide que habes ad Bart. in l. j. s. de offi. eius cui man. est iurisdic.
- b ¶ Vltimo no. Adde dum in isto tex. traditur regu. qz equiparantur mandatum procuratoris, z mandatum delegati, vide octo differentias per Fel. in c. relatum. de offi. dele.
- c ¶ Finitur. Adde in quantum do. Fas in iij. limit. ponit, an mandatum extinguatur morte subdelegantis, cum primus delegans est viuus, qd consuluit Sede. cōsi. c. iij. z cum Papa madat executori si ita inuenerit prouideat mortuo Papa, no expirat res integra. fm. Rotam decis. ccccij. in noui. de offi. delega. z dux in septimo not. parificat mandatum procuratoris, z delegati, vide qz voluit Rota decisio. ccccij. de procura. z in quantum in iij. parte gl. dicit, qz si Papa confirmat excommunicationem latam ab ipso, qz episcopus potest absolvere, vide Cal. qd. j. de offi. de lega. vbi voluit qz delegatus no possit elapso anno, excommuni. catum ab ipso absolvere, licet no appellauerit, vel appellatio nem no sit prosecutus, z in quantum ponit, qz qui confirmat dar, quando actus est nullus, z apparet de certa scientia principis, adde Abb. cōsi. l. ij. h. li. Abb. cōsi. cccvij. z quod princeps, cōfirmado priuilegia no cōstat firmare iniusta, voluit Bal. qd. ccccij. h. li. z in quantum etiam ponit, qz delegatus no possit sup plere defectū solennitatis omisse, adde Abb. cōsi. xvj. in quantum ponit, qz si princeps scribit ordinario auctoritate nostra facias, qz ceteris delegatis. adde Rom. cōsi. ccccij. vbi videbitis, qz illa verba non alterant iurisdiccionem.

- d ¶ Oppone ad l. x. quia. Circa istā materiam, an confirmas dicitur de nouo dare. Mod. hic late ponunt. Adde Alex. consil. ccccij. vbi inter cetera dicit, qz confirmatio no trahitur in p. iudicium alterius, z qz per derogacionem factā pacis vel stabilitatis, non intelligitur derogatio confirmacioni. de quo lacus per eum in consil. ccccij. vbi. z vide etiam de materia, eundē consil. d. c. p. rotum. in consil. seq. nunquid autē in confirmacione requiratur solemnitas, eadē q in actu primo, z an confirmatio trahatur retro, vide Alex. consil. ccccij. incl. Eximie docto. verū. ij. hoc probatur z consil. sequenti. Itē qz confirmatio nunquid trahatur ad illicita, vide Rom. consil. ccccij. Quid autem si princeps confirmet donacionē factam Zito, an per hoc probetur donatio, vide So. consil. ccccij. Itē qz confirmatio statuto trahatur ad pterita, quomō effectus porrigitur in futurū, vide Bal. in l. pluribus. j. de iure codici. An autē confirmatio acti validi, trahat ad omnia contenta in ipso actu, an solū ad p. talem dispositionē? vide Ang. consil. ij. an. c. d. Zirus. Im. qz confirmatio operetur, vide Bal. in v. nico. qz success. seu. d. ten. Itē qz confirmans, non videatur velle us de nouo dare, de Bal. limitationes in c. j. in prin. per quos fiat inuesti. Itē qz vnusquisqz possit petere actū confirmari, de quo possit esse dubiū, an possit infringi, vide in l. si quos. C. de decu. l. i. z de quo vide ibi ad Bar. z de materia confirmacionis, z quid si alius sint confirmata priuilegia antiqua, an ea teneatur ostēdere, z qd si confirmatum esset falsum, vide Fel. in c. inter dilectos. de fide. dele. in prin. Itē qz dicitur est, an teneatur ostēdere, vide Fas. in aut. si quis in aliquo, ponentem quatuor limitationes ad regulā qd confirmans, nihil dicat de nouo dare. C. de eden. vide ibi in materia aliquid dicitur per eum post Imo. Itē ad regulam, z quo ruple fit interpretatio, vide Fel. in c. super questionē. de offi. dele. in prin. Itē qz confirmans testamentum primo factum, a non habente potestatem faciendi, dicatur de nouo cōcedere, vide Bar. cōsi. ccccij. incl. ciuitati. Amerini. in j. dubio. vol. j. POMA. ¶ Limita, vt per Pan. consil. ccccij. z vide Alex. cōsi. ccccij. in iij. vol. z consil. ccccij. in vol. ad si z vide multas remissiones p Fel. in c. cum venisset. de testi. Rom. consil. l. iij. ¶ Confirmat. Adde z vide Alex. de Imo. in consil. j. in vol. in consil. xxx. eo. vol. vbi late.
- f ¶ Morte iudicis. Adde in quantum Fas. ponit, quod licet de capiendo debitor, duret in tēpus successoris, si causa cognita, est concessa. Bal. cōsi. cccc. vbi dicit, qz a renouacione licet, no potest appellari, qz abqz renouacione durat facultas capiedi.
- g ¶ Aiderur concedere ordinariam. vide Abb. in c. si de officio delegati.
- h POMA. ¶ Item quilibet. Et tēde, vt per Pan. c. ceteri. h. i. in super. de iudi. z not. duo. in tex. in c. si de offi. iud. vbi Bald. ad hoc simpliciter ponderauit.
- i ¶ Quero quando desinit. Circa istam materiam an per vnū actum per petetur iurisdicchio? vide Ro. singulari. c. ltr. Fas. hic, qui tamen non allegat Ro. vbi supra, vide Fel. in ca. grat. tum. de offi. deleg.
- k ¶ Citatio. adde post Jac. qz per citationem rescriptum fit cōmune, z aduersarius vti potest inuito imperatore fm. Fran. de Alex. consil. ccccij. z Rom. consil. ccccij. an ante presentacionē rescripti, iudex possit recusari, vide Fede. consil. ccccij. quod sic.
- l ¶ Quero vltimus. Quid autem in gratia cōcessa per Papā, solo verbo, an expiret morte eius, vide Dec. in ru. extra de concess. preben.
- m ¶ Vltimo quero. Limita hanc materiam vt per Bart. in l. ceteri. minato. circa si. C. de fruct. z li. expē. z circa illud qd hic dicit, qz committitur nudum negotium ad ministeriū, vide Ale. Alex. z Mod. in l. qui liberis. h. bec vba. de vul. z pupil. post Barto. Itē quod quando comittitur aliquid conscientie alicuius, dicitur factū i coherens persone, vide que habes ad Bar. in l. vni. ca. s. ne autē hoc. C. de cad. sol. vide etiam Alexan. in apostil. ad Bar. in d. s. ne autē hoc. Itē quomodo concessio facta sub nomine dignitatis, censetur realis vel personalis, vide omnino Pan. de Eleaz. in f. q. sua inc. Papa scribit per totā illam questionem. Itē z nonnulla ex quibus cognoscitur in delega. fuisse electa industria persone, vide p Fas. in l. j. de officio eius. Itē quando comittitur aliquid sub nomine officij si mutetur dignitas, non transcat in successore, vide z declara vt per Joā. de Bama. consil. ccccij. Item de re ardua zc. quibus cognoscatur, qd sit eiecia industria persone, vide late Fel. z Pan. in c. quoniam. s. j. de offi. deleg.
- n ¶ In successorem. Adde etiam post Jaco. aliam limitationem quando mandatum sub nomine dignitatis, no transcat in successorem, quā ponit Bal. consil. ccccij. primo lib. ego puro p. l. ma. lim. de commissioe facta Regi Francoz. z quanto mada tum sub nomine dignitatis, transcat in successorem, vide Joā. de Ana.

21
de Ana. conf
mandati fac
torem. vide
S
lta. h. d. p
da tot. ser
mana era
pctorum
ret. panti
propofiti
rem ad re
teret alie
Corrij
mario con
alicuius
2. E. rator
amarie.
3. P. ma. ac
4. E. p. n. s.
5. S. rator
6. S. rator
7. P. rator
8. P. rator
9. P. rator
10. P. rator
11. P. rator
12. P. rator
13. P. rator
14. P. rator
15. P. rator
16. P. rator
17. P. rator
18. P. rator
19. P. rator
20. P. rator
21. P. rator
22. P. rator
23. P. rator
24. P. rator
25. P. rator
26. P. rator
27. P. rator
28. P. rator
29. P. rator
30. P. rator
31. P. rator
32. P. rator
33. P. rator
34. P. rator
35. P. rator
36. P. rator
37. P. rator
38. P. rator
39. P. rator
40. P. rator
41. P. rator
42. P. rator
43. P. rator
44. P. rator
45. P. rator
46. P. rator
47. P. rator
48. P. rator
49. P. rator
50. P. rator
51. P. rator
52. P. rator
53. P. rator
54. P. rator
55. P. rator
56. P. rator
57. P. rator
58. P. rator
59. P. rator
60. P. rator
61. P. rator
62. P. rator
63. P. rator
64. P. rator
65. P. rator
66. P. rator
67. P. rator
68. P. rator
69. P. rator
70. P. rator
71. P. rator
72. P. rator
73. P. rator
74. P. rator
75. P. rator
76. P. rator
77. P. rator
78. P. rator
79. P. rator
80. P. rator
81. P. rator
82. P. rator
83. P. rator
84. P. rator
85. P. rator
86. P. rator
87. P. rator
88. P. rator
89. P. rator
90. P. rator
91. P. rator
92. P. rator
93. P. rator
94. P. rator
95. P. rator
96. P. rator
97. P. rator
98. P. rator
99. P. rator
100. P. rator

de Ana. conf. r. r. Lard. conf. r. r. l. i. Abb. conf. r. r. i. An autem mandatu factu p pisco po succellor possit egequi ante consecra tionem. vide Rotam deci. cccc. xliii.

LEX SEPTIMA.

- 1 Quis id. Contra corrupentem vel cor rumptum, vel quod in albo pponitur, datur actio popula ris, in quingentos aureos, que in defectu est corporas lis. h. d. p. rimo ponit edictu. Secudu eius expositione, Secu da ibi. serui quoq. Ad euidentia scias, qd olim in ciuitate Ro mana erat quida murus dealbacus, in quo ponebatur edicta pterozum. Itē citationes cotumacium, et illud si quis destruet, punitur hac lege, intellige si edictu pterozis destruitur, qd ppositu esset perpetuo. Secus si destrueretur id quod pone retur ad tempus, vt citatio, qd tuc post suam causam, non in terest alicuius, s. destruat, et destruens hoc edicto no tenet. c. Corruptens vel destruens aliquid in libris existētibus in ar mario communi, tenetur hoc edicto. Itē destruens imaginem alicuius proditoris vel falsari. 2 Citationes ppositas in loco publico destrues punitur ex traor dinarie. 3 Pena actionis popularis applicatur parti, non sisco. 4 Lepus preteritu no continet presens et propria significacione. Statutu quod capitaneus proponens aliquid statutu comu nis, desinat esse capitaneus intelligitur qd ppositio sit pfecta. 5 Soluere qui non preest in ere, luat in corpus. 6 Rusticitas et ignorantia excusat. 7 Edictum tollens, licet non corrupat, tenetur hoc edicto. 8 Mandans et faciens tenentur hoc edicto. 9 Mandans quando teneat, etiam si mandarius no sit in dolo. 10 Deliquentibus pluribus quilibet insolidu tenentur, et vno sol uente, alter non liberatur.

§. Serui quoque. Hic incipit exponere verba edicti, scilicet si quis quia pti neur liber et seruus, masculus et femina. A. r. h. qd si dū et. hic exponit verbum ppositu erit. A. r. h. in seruos hic declarat qd dicit, quingentozum aureozum. A. r. h. doli mali. hic exponit ver bu, dolo malo. A. r. h. hoc vero edicto exponit vbi, corrupit, Examinemus modo p partes, et p principio quero expositione vboru, quomundaz, que non sunt et pposita a iurisd. p. rimo, qd est hoc dicere, iurisdictionis perpetue ca, no prout res incidit. Hic exponit, perpetua dicunt edicta, non prout res incidit, sicut citationes. Tu dic clarus, qd omnia que scribunt i albo, vt in charta, ad hoc, vt ibi sint ppetuo, coprehendunt hoc edicto. Et ideo si qd destruerit aliquid in libris armarij communis, s. edicto tenetur. Hoc tenet Ros. super titulo de act. in factus, qd ozitur ex hoc edicto. Et eade ratione, si qd destrueret figurā alicuius hominis depicti, in aliquo pariete propter fallitates vel pducione, tenet hoc edicto: no enim loquit de scriptura tā tum, sed si qd ppositu erit. Quid vero dicitur, no prout res incidit intelligitur de his, que ibi proponunt, vt eleuentur, vt edicta cotinenta citationes. Dicunt tamen glo, et quod etiam ille qd illa corrupit, tenet ex huius edicti sententia, qd Doctro, non placet, qd est hoc in verbis edicti specialiter exceptu, aliter ergo extra ordinē punitur. C. et Quero, cui applicabitur ista pena quingentozum aureo. H. dicit quod applicabitur actio, non sisco vide eam, et not. Ista est vera, quandoq; per actionem popularē petitur pena applicari parti, vt l. si cui, de verb. si. gnific. nisi aliter lege sit expressus, vt l. lege Cornelia, in fine, j. ad S. pl. Secus quando pena imponitur per viā accusationis cri minalis, quod plene examina, vt dixi in l. agraria. de termino mot. C. et A. enio ad versiculum secundū. Hoc quod masculinum cotinet femininū, quod dic plene in l. j. de verb. signi. et ibi per D. r. n. et Jaco. Butri. in l. si quis in tantum. C. vnde vi. et l. r. n. in l. quincunq. C. de seruis fugitiuis. C. et A. enio ad versiculum quod si dum. Hoc, quod preteritus non continet presens et p pria significacione, quod dic, vt j. de verb. sing. l. verbu erit. Et hoc no. ad multa Jac. Butri. allegat ad questionē, quam dispu tauer. Dicebat statutu, qd si capitaneus proposuit aliquid con tra utilitates cōmunit, et finat esse capitaneus, an sit necesse qd ppositio sit perfecta, an desinat, cum incepra est proponi. Et secunda qd propria significacione requiritur qd ppositio sit pfecta. C. et A. enio ad vers. in seruos. Hoc, et qd qui non pot soluere in ere, luat in corpus, vt l. quincunq. C. de ser. fugit. qd qualiter intelligatur, no. C. r. n. in l. si non comitū. C. de inur. Dixi in l. si quis iniuriam. j. de inur. A. enio ad vers. doli mali. no. et qd rusticitas, et ignorantia excusat, et i. paritur. De quo per D. r. in c. iuris ignorantia, extra de reg. iur. lib. vi. Itē not. et qd iustus in dicitis excusat, qd dic vt j. de reg. iur. l. non videtur. q. qui iustus. 9 A. enio ad ver. hoc vero edicto. Hoc, qd qui tollit, licet non

corrupat, tenet. Ratio, qd qd albu corrupit, et illud qd ppositu est. Itā cū dico, ppositu est, coprehendo re pposita, et re, seu los cū, in quo pposit. S. quando eleuat re pposita, tūc illud ppositu corrupit, ideo tenet vbi edicti. Itē no. et qd tenet ille qd mā dar, et ille qd facit. Hoc intellige ex sententia edicti, no verbis, qd vba sunt scripta in psonā, si qd corrupit. j. qd vi aut clā. l. aut qd alter. in fi. et j. de adulte. l. hec verba. C. et Item no. et qd māda tarius no sit in dolo, tenet mādans. L. otra j. de fur. si is qd rē. s. si ru. l. triu. l. soluit, et bii. Tu clarus dic. Furtiu est quoddā maleficiū nominatū, hec enim appellatio furti cotinet contres crationē rei aliene factā animo lucrandi inuito domino. S. si qd cotrectauit rē et no fuit in dolo, no pot dici furtū esse comit sum, ergo mādans no pot teneri furti, quasi furtū sit factū, qd no est factū furtū. S. istud maleficiū de quo hic loquimur est in nominatū, vt hic. Hō enim hz aliud nomē, nisi qd factū ponat, si qd corrupit albu. S. siue corrupit pēs fuit in dolo, siue no, album corrupit, est, merito p qd teneri de eo qd mādauit albu corrupi. C. et A. enio ad vbi si vier qd no. et qd qd sunt plures delinque tes, quibet tenet insolidu, et vno soluente alter no liberat. Op. gl. j. de eo p qd factū erit. l. j. si plures. Sol. vt in gl. et bii. Opp. extra gl. de l. si multi. j. de publi. vect. et com. et j. de iur. si. l. aufer tur. in j. si. Solu. istud est verū in pluribus no officialib. Itā plures officiales delinquentes in officio no ita tenent, s. iter oēs sufficit solui vnā penā, vt d. l. pbat. et j. de adm. tu. l. tres turo res. C. et A. enio dicitur hic, qd si plures mādauerit, quilibet te net insolidum. Contra. j. l. progi. in fi. Solu. vt ibi statim dicaz.

ADDITIONES.

- a Eade ratione. Adde post Alexā. dū. et. qd filius pot ephere dari p causas similes expressis qd Rosz. contrariū. qd. c. l. x. v. b. AND. BAR. C. et A. enio ad ver. si. Hoc. de excusacione rustici. vide Bal. in l. j. C. de inter. ma. c. P. adar. in quantum Jac. hic late psequitur, an mādans teneatur sicut facies, et trahit cū cōmuni sententia, vide qd consulu it Bal. sup. statuta Mediolani, quoz vno cauet, qd homicida ca pite punitur, ita qd statim monat, altero, qd nullus corporaliter punitur nisi l. municipalit caueat, an tunc mādans debeat decapi tari. et consulu it qd non. eius consi. l. j. et l. ij. lib.

LEX NONA.

- 1 Maleficia plura plurium facta censentur quando de vindicta publica tractatur. 2 Plurium consilium circa vnum, et idem vnum consilium censentur. 3 Mandantes plures, an teneantur sicut plures consules. 4 Dominus quomodo teneatur pro delicto a familia commissio. 5 Dicitur plura quare magis in albo corrupendo considerantur, quam in furto.

§ familia. Plura facta vnius familie pu nunt vt plura, si de publica vidi tra tractat alias vt vni h. d. v. l. qd ad fi. quā l. no. qd. for. te no reperitur alibi, nec ista, nec l. supior. Et pmo di cit, qd si familia albu corrupit, dominus tenetur pro quolibet seruo. Et qd huic dicto videbat contradicere edictu, si fa. furt. se. di illi responder, et hoc pmo. Secudu huic dicto obstat au thenticas Octauieni Jurisconsulti, cui etiā responder. Secudu ibi, vnde Octauieni, et hec est bona, vt dixi s. e. l. p. i. et non sunt alibi iste due l. qd hoi tractet plene, vt iste faciūt. et Ho. qd quā do tractat de vindicta publica, plura maleficia, plurimū facta censent. C. et Itē no. in fi. qd pluriū plurium circa vnu et idē vnu cen secut pluriū. Op. qd imo idē sit in dāno dato, quod in furto, vt l. illud. j. ad le. Aquil. H. soluit duob. mo. et bene. oēs tenet gl. S. j. opp. j. et inur. l. si plures. H. sol. teneas vtrūq sol. qd ibi erāt plures serui diuersoz dno, et sic non faciebāt vnam familiam. C. Op. extra gl. ad fi. et videt qd plures mādates, teneant insoli dū sicut plures psubetes, vt s. eo. l. si qd id qd. si. Solu. Ibi plu res mandantes liberi, hic plures mandantes serui qui consti tuunt vnam familiam. Ita no. j. de no. qd. l. si plurius seruus. L. o tra hanc solu. videtur casus, j. quod vi aut clam. l. semper. j. j. Solu. ibi quando agitur ad id quod continet inter esse respec tu perentis licet sit pena respectu conuenti, hic quādo est sim pliciter pena. Distigue ergo circa hoc plene, vt ibi p D. r. et ibi dixit. C. et Item aduerte ex hac lege quod quādo ageret crimina liter de damno dato, no haberet locum l. illud. j. ad le. Aquil. qd tunc ageretur de vindicta publica, et plura facta sunt, idē qd in albo corrupto. Itē tenebat Martini. Sil. hic, et Jaco. Butri. et bii. furtum autem semper punitur vt vni qd vni factum est vt hic in fine. Sed qd, si pro furto ageretur ad vindictam pu blicam, non est idem, quod in dāno, et iniuria. C. et Et ideo circa familia seruozum delinquentium, dic, Aut delinquit quilibet eg

Prima Barto. super ff. ver. b. ij

firmas de Alex. consil. ibitur in p. ictis vel ita e quo lacus a. eundē con macione reo rmatio tra. octoz. verū io nunq. tra tem si pmo. oc probetur io statutu in futurū in furu an illud ad pme itus. Itē ces. seu. d. no dare. uesti. Itē o possit est. l. i. de quo si alicui hnt ter. et qd s. tos. de fid. Jac. in aut. i regula qd ibi in mate lam, et quo onū. de off. no factum, edere. vide d. l. p. o. m. d. i. c. x. p. in d. i. o. s. e. f. e. m. i. l. l. e. g. i. i. n. v. n. o. l. i. c. i. t. a. d. e. c. o. g. n. i. t. a. e. l. i. c. e. t. i. e. n. o. s. c. a. p. i. e. n. d. i. d. e. o. f. f. i. c. i. o. c. e. t. e. r. i. s. v. b. i. B. a. l. d. per vnum gl. r. in ca. gra rum sit d. i. f. r. a. n. de entacione. quod sic, et Bapā, tra de con t. in l. i. t. e. r. e. d. i. c. i. t. q. u. i. l. e. B. r. e. t. et Barto. v. n. i. s. d. i. r. in l. v. i. p. o. s. t. i. l. a. r. a. s. u. b. o. o. m. n. i. o. l. l. a. m. q. u. o. r. f. a. f. u. l. l. e. e. t. i. s. Itē ur digni i. de Bapā, et qd sit quomū. racionem r. in suo puro pzo mada te Joan. de Ana.

ff. **Cletus.** **Bartolus ad lib. Secundum Digestorum.**

proprio proposito, nō simul cōcāto cōsilio, et pro omnib' tene-
tur dñs, non tanquā pro vno vt hie no. fm primā solutionē, fa-
cit l. semper. §. j. quod vi aut clam. Aut dicitur cōcāto cōsilio,
et tunc aut dño sciente, et pro omnibus tenet et loquit. l. j. §. j. si
fa. fur. fe. di. Aut domino ignorāte, tunc aut est vñi, maleficius
vt fur. et mandacū, et tunc semper tenet dñs, vt pro vno, vt
hic in fine. Aut sunt plura delicta, et tunc aut agit de vindicta
publica, vt in albo corrupto, vel iniuria, vel dāno dāto, et tunc te-
net pro omnibus, vt hic. Aut agit pro vindicta primata, et tunc te-
net tanquā pro vno, vt l. illud ad legē Aquil. l. j. si fa. fur. fecif.
di. Qd intelligit, si tēpore cōmissi delicti erat vna familia, alias
secus, vt j. de no. ra. l. qd ait p̄tor. in fin. ¶ Quero quare hic
sunt magis plura delicta, quā in furto? Respondeo, vt dicit s. l.
proxima. Furti est quoddā maleficiū nominatū, vt in hac lege
appellatiōe furti multa cōprehēdunt. An si plures furripunt
vñā rē, s. facta sunt diuersa, qz alia est cōtractatio vñi, alia con-
tractatio alteri, tñ furtū est vñi, et iō punit vt vñi. S. z corū
pere albū, est quoddā maleficiū innotiatū, et punit cōtēplatiōe
facti, s. z eo qd corripit. Si facta sunt plura, ergo punitur
vt plura. ¶ Idē in iniuria. Nā edictū de iniurijs, sonat i factū,
et lex Lome. vt si qs p̄uulerit, propullauerit, et c. eodē mō. l.
Aqui. si qs ruperit, frigerit, et c. si seruū. §. tertio autē
capite. j. ad leg. Aquil. et iō Jurisconsultus, hic et qd hic plura
sunt facta. In furto vñi nō dicitur, s. factū, s. vñi s. z furtū. ¶ Qd
autē in fine, qd pluriū seruorū vñi est cōsiliū, eodē mō proce-
dit sicut dicitur in furto. Nā in eo qd dicitur, cōsiliū, cōprehēdit
actus cōsulentis, et eius cui cōsiliū in recipiēdo cōsiliū. Sed
istud est vñi in omnibus saltē respectu recipiētis, sed in albo cor-
rupto, denotat solus act' prout est in faciēte. Aduerte, tñ q
lz dicat vñi factū plura sunt delicta, quā sunt p̄sonē delinquē-
tū, vt j. de no. ra. l. si pluriū seruus. S. z dicitur tu, si sunt plura
delicta, qre nō punitur vt plura delicta? Rōde qz nō punitur vt
delicta in gñe, s. vt furtū, et istud est vñā vel vt cōsiliū, et istud
est aliud.

ADDITIO.

ALEX. LO. ¶ Ibi, et mandatum. Melius, et damnum, vt aliquis
fit sensus iudicio meo, licet antiqui codices ira habent, nec est
inculcatio verborum, vt docet Zas. hic.

LEX DECIMA.

¶ Qui iurisdictioni. Ad debet esse in
vel liberorū suorū, vel famulorū h. d. ¶ Opp. j. de
iudicij. l. in p̄uatis. Sol. ibi in iudice delegato, q
fungit vice delegantis, hic in ordinario, et hoc est verū, qd cla-
re examinat gl. in l. quinetia. j. de arbitris. ¶ Opp. de senatus.
s. de offi. p̄f. Sol. vsqz ad litē cōtē. p̄r esse iudex, si res erat
peritura, vt ibi, alias secus, vt hic. ¶ Quero quid de alijs con-
sanguineis iudicij? Ex. vt noiare aliquos, vt l. lex Lome. j. de
iniurijs, et extra de appellatiōe. c. postremo. ¶ Et dicitur de oi-
bus, qui sunt i. illi gradū, que possunt inuicem succedere, nisi
forte actor, et reus essent eiusdē gradus, arguunt l. non solū.
§. j. de ritu nuptiarum. Ad illud quod dicitur, quod non potest fi-
bi ius dicere, dic plene per Doc. in l. j. ne quis in sua, et p̄. Inno.
in c. ex parte. extra de ver. sign. vbi multum plene notatur.

ADDITIONES.

AND. BARB. ¶ Qui iurisdictioni. A ide Oldr. in consi. vij. vbi
consuluit, qz si est iniuria facta potestari vt priuato, non potest
cognoscere. Alle. istā l. ideo si penam extorset, tenetur restituere
re. vide ibi, et limita qz hic dicit Bar. nisi causa esset summaria,
l. senatuscon. p̄. alle. S. ego, nisi sponte litigaret, qd intellige in
cā ciuili in cā aut criminali, nō propter fraudē fisci. fallit in cā
si. nostro, que vide omnino. l. nulli. C. quorum app. non re. z ibi
Bar. secundum Ang. et tene menti, qz in isto casu, pater tenetur
ire ad alium iudicem per rex. in l. lex Lome. j. de iniurijs. gl. in l. quin-
etia de arb. vide que notant. s. in l. senatuscon. de offi. p̄f. et
vide qd no. in c. accedens. vt lit. non conte. in c. insinuāte, et c. cau-
sam que. de offi. dele. et in c. postremo. de app. et Mo. in c. cum cō-
tingat. de foro compe.
CLAV. ¶ Famulorū. Fallit in notorij, vt per Bar. in l. si qs
forte. §. si quos Lomitū, vers. quero, quid si aliquis. j. de penis.
cum concord. de quibus ibi, et probat text. in c. j. de penis. lib. vi.
¶ Iudice delegato. ad de tu quod ista solu. nō videtur vera de
iur. Lan. qz ea sequeretur, qz sicut ordinarius nō potest recu-
sari, ita nec delegatus, qz est contra c. insinuante. de app. et c. au-

de. de off. deleg. lib. vi. Et ad materiā huius l. vide Mar. So-
cin. in c. cum contingat. extra de foro comp. art. iij. in princ.
LEX DECIMA.
Magister regius quomodo possit cognoscere de familiari,
bus suis, et eos punire.
Barones nō possunt cognoscere de causa veritate inter ipsos,
et eorum subditos, nec illam delegare.
Familia vnius ex duobus dominis si delinquit, alius cognoscit
et bona ipsius familiaris diuiditur.
Pater quando possit esse iudex in causa filij, vel e contra.
Iudex coniunctus inter cōiunctos pari gradu, quis potest esse
secus, si dispersi.
Dominus pro iniuria sibi a subdito facta nō cognoscit, sed alij
dominus, si ibi est.
Domorum vnius castri si vnus delinquat, quādo alter pos-
sit cognoscere.

¶ Qui iurisdictioni. Quero
esse arbitri in causa patris? Dic qz sic l. quinetia. j.
de arbi. C. Tres hic dicitur, Qui iurisdictioni p̄f.
nō potest dicere ius ceteris, quos secum habet. ¶ Hūgd ergo
Magister regius, qui venit ad partes aliquas regni, poterit
cognoscere de suis familiaribus delinquentibus? Dic aut que-
ris, an possit delinquentes in officio punire? Dic qz sic. C. s. offi-
cio mag. milit. in l. j. et c. de sportu. l. j. aut quis, an possit ius fa-
miliares delinquentes punire extra officium, et tñ cā ius fa-
miliares conueniuntur coram isto, et dic qz potest eos punire, §.
de pen. l. si quis forte. §. si nos. Aut isti familiares volūt con-
uenire alios coram eo, et hoc casu non potest cognoscere, argu-
men. huius l. et d. s. item is, qui alleg. in gl. hic et hoc probat ille
§. in j. respon. et hoc. j. de iniur. l. lex Lome. in princ. Ista autē
lex sic summatur. Non debet quis esse iudex in causa p̄pria li-
berorum, et familiarū, h. d. ¶ Habes hic, quod quis nō potest
esse iudex in sua causa. Et istud nō, et cōtra comites, et barones,
qz non possunt cognoscere de causa, que veritate inter eos, et
eorum subditos. Sed nunquid saltem casum alicui poterunt co-
mittere? A idetur qz sic, vt habet in vñb. feud. in titu. an apud
iud. vel curi. domi. questio feui. termi. c. vnico. Contrarius tē-
do, cui prohibetur de iure ne detur iudex delegatus ille, que
pars petit dari, et jo multo fortius, ipsa pars dari p̄hibetur,
j. de iudi. l. obseruandus. Et pro hoc casu prohibetur postula-
tio, et eius effectus, vt C. de peti. bono. subla. l. j. hb. et. Et ibi gl.
que alleg. cōcordan. ¶ Ho. ex ista lege, et qz si sint duo domini, et
familia vnus delinquat, ipse nō dber cognoscere, Quis ergo?
Dic qz dominus alius, qz cessat ratio huius legis in illo, §. nū
quid hoc casu si familiaris sit damnatus ad amissionē bonorū
suorū, dominus, cuius est familiaris habebit partē suam de bo-
nis? Et videtur qz sic saltē iure recentioris. Et tēmeū dimi-
diam illorū bonorū illius sui familiaris condemnari, et alia
dimidia habebit alter dominus, arg. j. de leg. j. lab omnibus.
§. si a Litorio. de condi. et demon. l. qui heredi. §. si p. quas hoc di-
co. Imo iniuriam sibi et familie sue factam punire potest, extra
de pen. in vi. c. Romana. et per Jun. in c. ex parte. §. alle. C. de
de lin. p̄uatis. j. de iud. Sol. ibi in iudice delegato, hic in ordi-
nario. Ratio distinctionis est, et qz delegatus fungitur vice dele-
gantis, nec aliquid proprium h. Secus in ordinario. l. j. §. qui
mandatā. s. de offi. eius cui man. est iurisd. A idē qz ratio est
qz ordinarius recusari nō potest de iure ciuili, vt C. eo. tit. l. iij.
Licet secus sit de iure Lano. extra de for. comp. c. si quis cōtra
clericū, et de appell. c. cum speciali. Delegatus autem potest an-
te lit. contest. vt C. de iudi. l. apertissimi. de lit. cōtēst. auct. offe-
ratur. ideo sibi imputet, qz passus est causas agi corā patre, vt
filio, iudice delegato, cum possit eū recusare. Et ista est differe-
tia, quam clare examinat gl. in l. quinetia. j. de arbi. Istud non
aperit rex. iste, nec ille, et ideo sequens solutio magis videtur ve-
ra, sed illi, qui tenent eā, assignant rationē. Et dic prout dicit
Rof. in tit. qui possunt esse iudices ordi. et dele. et ibi vide de hoc.
Sequens sol. videtur melior, vt imputet sibi actor, et corā eo cō-
uenit eū. Opp. de l. senatuscon. et vide qd ibi dicit s. de off. p̄f. l. iij.
Sol. potest esse iudex vsqz ad litē cōtēsta. si res erat peritura, et
alias secus, vt hic. A ideo qd iuris sit de p̄misi. hic in reg. em-
meratis. et j. de iniur. l. lex Lome. et reg. videtur nominare quosdā
in cap. pastoralis. extra de appell. videtur dicere idē omni-
bus, qui sunt. j. illum gradum. j. que sibi succedere possunt, quo-
niaz inter illos prohibetur ius dicere, nisi forte actor, et reus
essent eiusdē gradus, forte qz sint duo fratres. Et aduerte, qz
notāter dicit, eiusdem gradus, qz si essent i. dispari gradu cogna-
tionis, cognoscere non possent. Ratio est, qz iudex est medius in-
ter partes. Cad. l. 2. de sal. l. vbi. Et no. isti. §. offi. iudi. in rub.
Constat autem, qz medium inter duo extrema positum est ma-
gis comezum

Titu
concedi et fa-
sist de rē di-
sist de rē di-
mōbi. potest
la extremo pp
aut rē p̄p̄one
aut inter illos
suspiciōe rem
appell. potest
plene p̄ doc. C.
ex parte. S. j.
fuit. alle. poter
mms si dñi
pate. Et sic
7 de rē. cum j.
de rē. ista im
mō. de rē. ad
soli cognoscit
aliquis qui
voluit ad iur
de rē. l. iij. §.
m. l. q. i. §.
m. m. d. m. d.
altri cōfōci
ca. S. d. c. d. c.
dicitur vt
tio. et ca.
Aut com
lata. r. c.
d. q. i. l. i.
h. n. d. c.

POMA. Et
ne. c. m. q. u.
stare. q. u. l. i.
c. d. i. v. i. e.
p. q. u. i. p. o.
p. q. u. i. p. o.

Coacer
2. Inducit
valer etia
ma. c. r. u.
3. Alimur
ro an fiat

ca. p̄uatis
ca. p̄uatis. j.
ca. p̄uatis. j.
1. non solut.
admittere
2. dicitur.
c. ex parte.
ca. c. r. u.
vt l. i. §.
3. Sol. et
p. q. u. i. p. o.
m. d. an. fi.
famulus
vna. r. o.
Q. u. d. a. u. t.

AND. BAR.
Rogati hie
vbi. h. i. p. q.
h. i. h. i. p. q.
c. i. h. i. p. q.
d. i. h. i. p. q.
c. i. h. i. p. q.
c. i. h. i. p. q.
c. i. h. i. p. q.
c. i. h. i. p. q.

ga conegru & fauorabile. extremo ppinquiori. qua remotiori
Insi de reru diu. s. m. sula. z s. ita. hom. l. q. r. r. Et ideo non est
tunc dare parē distantiam inter illa duo extrema. q. iudex. velut
mediū. positus inter illa extrema. ē magis pnegus & fauorabi
ha. extremo ppinquiori. q. remotiori. ergo seq. q. non remouē
tur suspiciones fraudis. ergo iudicare n̄ poterit. vt hacl. Tūc
autē inter illos ius posset dicere. q. n̄ parē distantia gradus.
suspicionē remouet. arg. s. j. derit. nup. l. nō solū. s. vno. z extra
b appell. ap. ostremo ad id autē q. d. q. non p̄ sibi ius dicere. b. did
plene p̄ doc. C. ne q. s. q. sua c. l. i. z p̄ Im. extra de vborū signi. e.
et parte. S. z nung. q. d. domini. castri sit iuratus p̄ subditur
sua. ille poterit cognoscere de tali iurata. v. l. an cognoscat cōdo
minus si sibi dicit ali. cū illo. Dic p̄ Im. extra de vborū signi. e. q.
parte. Et ista q. d. vide de facto. Causa videt esse q. nō in autē
7 de defen. cui. s. si vo egerit. z ita dicit ibi aliq. Doc. C. Ques
ro circa ista materia. qd si sunt duo domini in eodē Castro. z
nō deliq. ad quē deuoluet cognitio. Et videt. q. ad superiorē
solū cognitio p̄tinet. q. vbi sunt duo habentes superiorē rōne
alicuius i quo habeat ius. si vnus p̄dat parē ista illa pars de
uoluit ad superiorē. ideo nō ad p̄senti. si est hic. q. i. z. p̄ ro quo
j. de vstru. l. dominus. s. p̄ fidei cōmissus. z i. quē admodū ser. a
mit. l. aqua. In hui videt q. p̄ domino cognitio cōpetat. q. vbi
ius indiditū cōpetit duobus. vno p̄dente. illud ius accrescit
alteri cōsocio. j. de bo. libe. l. cōmuni. viderē z s. alen. liber. l. vni
ca. S. z dic aut iste cōdominus cōmittit delictū. q. quo p̄dit iurisd
dictionē ipso iure. vel p̄pter q. i. t. r. d. i. c. i. f. i. t. i. m. s. i. b. i. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a.
tio. tūc ad cōdominus spectat cognitio. vt in crimine lese maie.
Aut cōmittit delictū. p̄pter q. p̄dit administrationē suaz. s. i. s. t. a.
lata. z tūc cognoscit superior. argumen. l. s. i. i. i. q. s. i. c. p̄ d. c. o. d. a. f. C.
s. dign. l. h. graui. z l. q. r. e. s. circa med. l. r. z. z. facit. C. ne lic. po.
l. i. u. n. i. f. e. officio recto. p. u. i. n. l. i. z. h. c. p̄ d. o. d. a. n. t. u. r. v. b. i. v. i. d. e. t. g. o.

ADDITIONES.

- a POMA. C. Qui iurisdictioni. Octo limitationes ponit Felz. in c. cam. que de offic. dele. z ibi vide Dec. ponentē an procedat ista regula. etiam non apposta ex ceptione.
- b C. Sibi ius dicere. Adde in quantum Baso. hic ponit de episcopo. qui potest cognoscere de causa ecclesie sue. v. l. d. l. r. a. c. o. s. i. c. l. v. j.

LEX XL.

- 1 C. Coactuatio summarum fit vbi vertitur factus.
- 2 Iudicium iudicis nō valetis cognoscere vsq. ad certā summā. valet etiam si pendente iudicio in summa excedit. Idem si summa creuit per iniusticiationem.
- 3 Annuus debitumsi petatur p̄ toto tempore. etiaz p̄ toto futuro an fiat coactuatio ad impediendam iurisdictionem.

Idem. Non dicitur fieri coactuatio plurimum summarum. ex diuersis actionibus & habitari. ad iurisdictionē impediendā. h. d. C. v. p. de l. i. q. separati. s. j. i. de app. Sol. ubi debebant e. v. n. a. c. a. p̄ mēte sub se plures species. vt tutele. h. ex diuersis actio nib. Ita sol. gl. i. Itē oppo. de l. si plures. pen. z. s. j. de pac. v. l. non soluit. z. u. dic. q. ibi admittit coactuatio in fauore. hic admittit ref. induceret odium. z egredieret omnē iurisdictionē iudicis. C. s. q. r. o. q. d. si tē p̄oze. quo agit res. id est. summa. non excedit iurisdictionē p̄dēte tamē iudicio summa excedit. Res p̄ d. q. p̄cedit iudiciū. vt C. s. d. app. l. amphorem in fi. S. z. q. d. si cā creuit p̄ iniusticiationē partis. Res p̄ d. idē. q. iudiciū p̄cedit. vt l. itē veniūt. s. cū p̄dixerimus. j. d. p̄tuitō hereditatis. scdm Bul. C. Quero. qd si petat annuus debitus p̄ p̄terito tēpore z p̄o futuro. scdm opti. gl. in l. i. C. de fidei. l. nō quē admodū. j. de iudi. an fiat coactuatio. Ad idē distinguē dum scdm formā l. sancimus in fin. C. de dona. Et aliter distinguendum est an sit vna actio p̄ toto tempore. an sint plures. vt ex p̄dictis patet. Quid autem sit dic vt j. de verb. oblig. l. si stichū. s. stipulatio.

ADDITIONES.

- a AND. BAR. C. Si idē. Idē dicas in coadunatiōe tēporū. scdm Angelū. hic de q. p̄ en. h. i. c. n. o. p. Buli. z Bal. in proe. digest. z p Bal. hic in q̄ritate. arg. gl. si. m. l. vbi fidei i. s. o. r. i. de solu. Et vide hic Ang. rep. obantē Bar. in d. l. vbi nō. illud q. d. Bal. si peto cētū cū debet habere cc. an valet libellus. vide Bar. in l. qui dā egist. manerunt. j. si cer. per. z in l. in cōdato. j. duobus. j. cōmo. z Bal. in l. si mihi tibi. j. de legat. l. z. s. e. s. d. e. m. l. i. d. acgrē d. here. j. z vide And. z pōdera istud dicit Bar. in quantum alle. si q. separati. m. q. videt sentire ibi id. q. d. hic de Ang. l. z Ange. re. p̄bet Bar. de eo q. d. dixi. in l. vbi de sol. vide q. dixi in c. pen. s. do.

P. PAV. P. C. Circa materiam coactuatiōis vide late Ale. in cōs. vlti. in p̄n. in ius. vol. videtia Barb. in cap. o. h. o. l. i. c. s. dona. An autē fiat coactuatio delictorū cōmissorū in alio territorio ad aggrauandū delictū vide Bar. hic. z eundē in prac. iurisd. in ius. q. vide omnino in materia q̄o fiat coactuatio condēnatiōis. quādo q. s. est condēnatus in diuersis summis. vide Lep. cōs. i. i. i. in j. dub. vbi p̄tinent differentia. an sint cōdēnatiōes omnes ex eodē delicto. an ex diuersis. vt per eum.- b C. Coactuatio. Adde in quantum Alex. hic ponit de cumula. tione in libellis. Roma. cons. c. c. l. z celv. z circa dicta Bar. hic videtur. Alex. in cons. l. z in cons. c. t. i. i. in j. vol.
- c POMA. C. Sed quid. vide Felz. in c. d. de prob. s. i. vna. versi. ve nio ad secundum. vide Felz. in c. cum in cunctis. de electione.

§. Quod si mutue. Peritones mutue. coram eodē iudice s̄bet expediri. hoc est. v. l. i. c. q. in litera sunt tres varietates. z q̄bet est vera. Scdm primā. ille q. p̄mo agit ad maiorē quantitātē. non p̄t tra hi ad aliū iudicē sup̄ minorē. z h̄ p̄t est in litera minorē. Scdm aliā. q. d. maiorē. dicit q. q. agit p̄mo ad maiorē. n̄ p̄t trahi ad aliū iudicē. sup̄ maiorē quantitātē inuitus. s. d. conuenti corā primo iudice. si vult. S. z scdm tertiā. recouent corā primo iudice. siue velit siue nolit. aduersario volētē. q̄bet istari est. vera. Not. ex hac lacām. quare intr oducta est materia recouētiōis. sine sit in potestate aduersari. vt declarauit in aut. z p̄sequen ter. C. de sen. z alia cā ponit in l. p. e. r. i. t. C. v. p. o. s. c. m. h. o. c. i. m. perato. in d. l. p. e. z. a. u. t. z. s. e. q. u. e. r. m. i. l. i. d. u. r. i. t. de nouo in ma teria recouētiōis. q. d. videt falsus vt ibi patet. Res p̄ d. q. d. q̄ cōuentio fit sup̄ eodē. z tūc absq. dubio d. z tractat corā eodem iudice. vt j. s. q. u. r. e. ad eundē iud. ea. l. j. Quādoque sup̄ diuer sis. tunc si quidem iudex. coram quo agitur. erat iudex compe tens vt in seq. partis. z non forte in tota quantitātē. tūc erit lo cus reconuentiōis. etiā scdm tēpora. vt hic. Si vero iudex co ram quo agit. nō erat iudex actōis. sed rei tunc est iudex recon uentio p̄ d. l. p. e. z. a. u. t. z. c. o. n. s. e. q. u. e. n. t. e. r. C. de sen. z q. d. ibi. ple ne tractauit in repetitione quam fecit.

ADDITIONES.

- a AND. BAR. C. Ho. ex hac lege. Et de materia recouētiōis vlt Ang. in l. i. s. s. i. agāt. j. de iudicis. Et an habeat locū. vbi im plozaf iudicis officii. vide gl. singul. in l. s. i. restitua. infra de iudi. z vide Bal. q. eleganter loquit in c. j. de cōro. apud p̄tes termin. z vide hic Bal. q. d. q. d. triplex est materia non adediū iudicē alteri. vide sing. limitari. ad l. nulli. C. de iudi. p̄. Jo. and. in c. si. de iudic. vide Imo. in c. c. i. p̄. Ferr. de p̄t. z Bal. in d. c. c. j. z hic q. dicit. q. d. sunt duo iudices. z se ipediūt. iudiciū est nullū p̄ l. si duas. infra. de excusatio. iuro. Et qd fit in cleri. rico. vide j. reuerēdissimi. in aut. de sanctissimis episcopis. gl. in cap. at si clerici. de iudicis. z in c. j. de foro compe.

- 1 Euenire quod potest quando spectetur.
- 2 Clausula in fine posita quando referatur ad proxima.

§. Si vna. Ex pluralitate personarū non fit diuisio rerum in actione contentarū. h. d. vsque ad fi. Ho. q. d. inspicitur q. s. e. n. t. e. r. p. o. t. e. s. t. C. Secūdo no. q. d. clausula in fine posita. refert ad proxima. vt in fine eorum. l. p̄rogatio rum. Contra p̄mū videtur. l. sciendum. s. penul. qui facit da. re cogan. v. l. nō soluit Dic quod ibi erat dispositio p̄ presentē. cuius effectus non suspenditur in futuro. ideo non p̄sideratur q. s. e. n. t. e. r. p. o. t. e. s. t. O. p. p. o. de l. c. i. h. i. s. i. de transfactio. z l. j. de in lites iurando. Sol. Ibi p̄sens status rei nō indicabat exi gentiam de futuro. hic. S. z contra j. e. l. p. e. m. si. solu. hō ob. stat. Et el solue vt in p̄cedenti cōtrario. C. v. p. o. p. de l. e. o. t. p. e. de pecu. Solue eodē modo. q. p̄siderato p̄senti statu res ibi non tendit ad futurū euentum. licet gl. ista non soluat contra ria. distingue plene. vt no. p̄ Doc. j. de verb. obl. l. inter stipula tē. s. sacram. z ibi plene dicit. C. A. n. t. o. a. d. s. c. d. m. n. o. r. a. z. o. p. p. o. videtur quod clausula in fine posita. ad omnia referatur. vt l. j. C. de liberts p̄teri. z l. ralis scriptura. infra. s. legatis primo. Hō. noranter soluit quod ad omnia referatur simpliciter. si po test. sed si non potest tunc referatur ad proxima. sed si nō potest referri ad proxima. tūc ad p̄cedentia. vt supra de adoprioni. l. qui in adoprionē. in fine. Et ad huius dēclaratiōe scias. quod est duplex materia. vna repetitiōis. alia relatiōis. Mate ria repetitiōis est. quādo aliquid per modū cuiusdā accessio. rii ponitur i vno capitulo. vtrū intelligatur in aliis capitulis. z hec non est nostra materia. Sed. vide de ea in l. j. de lega. j. Alia est materia relatiōis. quando in aliqua causa. vel dispo s. i. m. a. B. a. r. t. o. s. u. p. e. r. f. v. e. r. h. u. j.

de familiari. inter ipsos. us cognoscit. intra. is potest. ofcit. sed ab. o alter pos. Quero in. filius pos. quinetaz. ictioni p̄t. hāq. ergo. m. poteri. Dic aut que. sic. C. s. o. i. p̄sistit suos. i. a. u. r. i. l. i. t. a. s. p. u. n. i. r. e. s. v. o. l. u. i. t. c. o. n. s. e. r. e. a. r. g. u. m. p. r. o. b. a. r. i. l. l. e. i. s. t. a. a. n. t. e. s. i. s. a. p. p. r. i. a. l. i. s. nō p̄t. s. b. a. r. o. n. e. s. e. r. c. o. s. z. e. o. d. e. r. t. u. m. i. t. u. a. n. q. u. d. t. r. a. n. s. i. r. u. s. i. l. l. e. q. u. e. i. p. b. i. b. e. r. u. r. t. u. r. p. o. l. i. t. a. z. l. t. i. b. i. g. l. i. o. d. o. m. i. n. i. s. n. u. l. l. s. e. r. g. o. n. i. u. l. l. o. s. i. n. i. t. ē. b. o. n. o. r. u. s. s. u. a. m. d. e. b. o. m. e. a. t. d. i. m. i. n. i. a. r. i. z. a. l. i. i. o. m. n. i. b. u. s. i. a. s. h. o. c. d. e. r. e. s. t. e. x. t. r. a. l. e. C. O. p. n. e. i. n. o. r. d. i. n. e. a. r. i. v. i. c. e. d. e. l. e. o. l. i. s. q. u. i. p. r. a. t. i. o. e. s. t. z. o. n. i. t. l. i. n. i. s. q. u. i. s. c. o. r. r. a. p. o. r. e. l. t. a. n. s. a. n. t. h. o. f. f. e. i. p. a. t. r. e. v. t. e. s. t. d. i. f. f. e. r. e. t. I. s. t. u. d. n. o. v. i. d. e. t. u. r. r. o. u. t. d. i. c. i. t. d. e. d. e. h. o. c. c. o. r. a. e. o. d. o. f. f. p̄s. i. d. e. r. i. t. u. r. a. s. n. r. e. g. e. n. t. i. e. q. u. o. d. s. i. m. o. m. n. i. s. s. u. n. t. q. u. o. d. z. z. r. e. n. s. i. u. e. r. t. e. q. d. u. c. o. g. n. i. t. u. r. e. d. i. u. s. i. n. h. i. n. r. a. b. n. e. s. t. m. a. s. m. e. g. u. m.

ff. Actus. Bartolus ad lib. Secundum Digestorum.

frione continente plura capitula, ponitur aliqua clausula per se principaliter, que potest modificare vel parificare alia capitula, & tunc dubitatur, ad quod referatur...

ADDITIONES.

- a Si vna. Pro concordia, adverte qd clausula in principi, vel sine apposita, refert ad oia capitula. Casus vt in l. talis scriptura, in fi. j. de leg. i. vbi Bar. & in l. i. C. de libe. p. alle. rñ 3m tenet...

LEX XII.

- 1 Coercitio modica aliud est a castigatioe modica, & ibi quid sit modica castigatio.
2 Coercitio modica que transit in delegatum, quid sit.
3 Magistratus municipalis digno maiori pena incarcerare potest, vt mittat ad maiorem iudicem.

Magistratibus. Magistratus municipalis, non potest ad mortem danare, sed modice castigare. h. d. c. d. c. d. in cor. po. de defen. ciul. s. audiet. S3 quero, que sit illa modica castigatio seu coercitio, de qua hic loquitur...

relapsum, et tradidit curie seculari, vt rñ secularis debeat de nono inquirere, vel solu erequi solum illius, vt videt qd soli d3 erequi, vt j. de cust. reo. l. no est dubiu. & ibi no. rñ l. diuus. eo. tit. In contrarium est reg. ins. si vero crimen, in corpo. de sanc. Epif. Ad 3m respod. Bul. qd ibi primus erat iudex ppter, & remittebat ad aliu, no ppter defectu iurisdic. sed ppter pntu. gñ psona eius ad que remittebat, milite em remittebat ad magistru milicum, quauis remittre esset iudex de iure communi, sed hic erat defectus iuris, & qd remittebatur clericus ad iudicem secularem, qd iudex secularis potest ad mortem damnare, non ecclesiasticus.

ADDITIONES.

- a AND. BAR. Magistratibus. Et hic not. episto ter qd potestas terrarum non potest capitaliter punire, s3 de consuetudine sit secus, vide no. gl. in aub. de defen. ciul. s. iusturandum, in fi. sup. verb. iurisdictione, in fi.
b AND. BARB. S3 qro an. Et an valeat vt confessio extraiudicialis, quando est facta coram iudice incompetenti, vide Alingul. j. C. de cofes. super gl. in l. j. capite quinto, de adul.
c Quid non. Adde post Alingul. & Jaf. qd Bald. qd. clv. iij. lib. 33 qd confessio facta coram iudice incompetenti, non valet: nec etiam confessio facta coram iudice competenti, vigore ineptri libelli parte absente. Et per hoc videtur tolli dubitatio Jaso. an confessio extraiudicialis in criminalibus, faciat iudicium ad torturam, quia videtur dicendum qd non nisi fiat pntate parte, p supra dicta, vide Joan. And. in addit. ad Spec. in titu. de confes. s. sequitur verbi. Et an qd de Jafon de confessione facta coram notario, intelligat ad hoc deputato, per ea que voluit Bal. consi. cxxij. l. i. Joan. de Ana. consi. vii.
d P. PAV. P. C. Iudice competenti, vide hic Hoder. Sel. p. in car. si clerici, de iudice, & Dec. ibi in viij. nota.
e In 3m. Adde tur vide Franc. de Arret. in car. si clerici, s. de adulteris, de iud. qui dicitur Bar. hic falsum. Et vide etiam Petr. de Ancha in cap. ea que de reg. iuris. lib. vi. q. x.
* CLAV. Non ecclesiasticus. Adde de hac questione, gl. Bald. & alio in aub. clericus quo C. de Epif. & cleric.

LEX XIII.

Um qui. Ille potest delegare, & etia delegari, quod non d3 fieri, vt iudice vltima die officij, hoc d3 gl. oprime legit. Hanc primam parte huius l. examina, vt i. gl. h. d. qd quod regant, vt possit delegare, vel tubere iudicare, circa secunda parte gl. ponit casum duobus mod. Die vt in ea. Bern. tamen extra de iur. iuran. & si h. h. in gl. in vbi a seruand. d. r. qd s3 vltima die officij hoc fieri no debeat, factus tamen r3, vt l. meminisse, s. de offic. proconsul. & leg. & idē 2 ymus.

ADDITIONES.

- a P. PAV. P. C. Licet vltima, vide Pan. consi. lviij. dicentem hoc non procedere in delegato & arbitro.
LEX XIII.
1 Superiorē qlibet non recognoscens a potest in pnia causa iudicare, & eam alteri de mandare.
2 Superiori quando se submitit iurisdictioni inferioris, coram tali non habet locum reconuentio. Reconuentio, non habet locum coram arbitro.

Receptum. Iudex maior potest se submittere iurisdictioni minoris, vel equalis, h. d. qd no. p. c. munitatibus, qd quortu die pquerent de maioribus. S3 S3 C. 8 lib. cau. l. c. affirmes. & l. post certi. sol. hic per consensus fingit tolli maioritatem, qd erat ea impedimēti, s3 ibi p pactu dominu non tollit. S3 oppon. de l. hoc 2 liberius. j. de here. instit. rbi imperator fuit iudex in ea pnia. Sol. & Fateo quod isti iudices, qd habet superiores, vt Papa & imperator, possunt esse iudices, in causis suis & iudicare p se vel p alios, quos ad hoc deputant. Jdē est in r. gibus, p munitibus & comitibus, vel ciuitatibus qd no recognoscunt superiori, tamē si volunt possunt se submittere iurisdictioni minoris vel equalis vt hic, de quo vide p ym. plenius quam alio.
2 bi in cap. ex parte, extra de vbo. signifi. C. Sed quero vtrum coram tali iudice cuius iurisdictioni se sponte submitit sit locus reconuentio? Dicit B. l. q. sic, quam no. quia secus est coram arbitro, vt extra de arbi. cap. cum dilectus.

ADDITIONES.

- a P. PAV. P. C. Receptum, an Papa possit se submittere iudicio imperatoris vel alterius, vide Rom. singul. clv. incip. leg. est.
b Arbitrio, adde post Jaf. inquantu submitter limitat limitatione volētis, qd coram arbitro electo necessitate statuti, habeat locum

locū reconuentione. Et ipse limitat vel nō nisi partes de cōmuni consensu eligant arbitrum, quā tūc impudētū est partibus, si de reconuentione non potestati sunt in compromisso, q̄ bec sua limitatio non videt posse procedere, per ea que voluit H̄er. de anch. consil. xlviii. vbi voluit, q̄ stante statuto, q̄ cōdicti teneant cōpromittere certa forma, q̄ laudā inde larum habeat e p̄curatio nē, q̄ si partes eligant arbitros, etiam alterata forma q̄ nihilo minus laudū dō habeat executiones ex forma statuti. Et inter multa que adducit hoc est vni, q̄ vbi quis scit se posse p̄pelli p̄ iudicē ad gerendum actum, si sponte facit, nō minus coacte facere dicat quasi nō sponte faceret. alle. l. nouissime. s. quid enim si cōpulsus. ff. q̄ sal. tu. ibi. quid si compulsus, aut metu ne cōpelleretur. Latius ibi vide vnde concludēdum videtur q̄ licet compromittentes voluntarie elegerint, tamē habeat locum reconuentione, nō ob q̄ non adiecerint, q̄ volebant habere facultatem reconuentione, per p̄sentatissime scripta in d. cōsi.

- 1 Errans non consentit.
- 2 Metus non est contrarius consensui.
- 3 Imperitia refertur ad imperitiam cuiuslibet artis.
- 4 Prorogatio iurisdictionis non valet, nisi expresse appareat de consensu actoris, et rei.

Sper errorem. Jurisdictione sine cōsensu nō prorogatur, et nemo prorogatur. ¶ Ho. q̄ qui errat, nō consentit. Sed cōtra metus videtur magis contrarius consensui, quā error, vt i. q̄ met. causa. l. j. Sol. gl. Fateor cōtrarius, s̄ hyperbolice loquitur. Et tunc dico, q̄ metus non est contrarius cōsensui aliquo modo. Hic enī homo meticolosus, inducit ad p̄sentium, licet cōtrarij, vt i. q̄ me. causa. l. si mulier. s. pen. S̄ error est magis cōtrarij cōsensui, q̄ per errorem declaratur q̄ nō p̄sentit vt hic. ¶ Item op. de leum. qui. s. si iniuria. s̄ de ini. gl. nō soluit. Tu dicas q̄ ibi cōsentit delinquere, licet errauerit in cōditione persone. ¶ Itē op. pon. de l. j. si legatarum. s. ad l. Sal. Bl. non soluit. Tu dicit q̄ ibi cōsentit in soluēdo, s̄ errauerit in quantitate patrimonij, s̄ sic error etiā impedit consensum, circa id in quo errat, non circa id, in quo p̄sentit vt in cōtrario. Ita loquitur tit. rorum. de condi. indebiti. vbi errat in causa solutio nis, nō in soluēdo, q̄ volo transferre dominium, et in hoc non erro, s̄ fic dōmum transferretur. Mōdo aduertē, q̄ Suar. anti. quē glossator, circa hanc l. ponit illa dicta, que reprobant per gl. Nam primo, s̄ ipse, q̄ hoc dō intelligi de errore facti, nō de errore iuris, q̄ error iuris ante lit. contest. nō nocet, postea vero sic vt l. non facetur. s̄ de confes. Hoc reprehēdit gl. p. l. j. de iudic. per hanc l. dum dicit, imperitiam dēgit. Et sic nor. q̄ imperitia refert ad iuris errorem, quātū ad hoc. De istō v̄s. b. imperitia, dicitū est q̄ potest referri ad imperitiā cuiuslibet artis, tam in ris quam facti, vt i. locat. l. rem queritur. s. si gemma. s̄ ad le. A. qui. l. qua actione. s. si. ¶ Hunc videamus de principali dicto. Et est sciendū, q̄ quod q̄ error iuris super eo quod in iudicium deducitur, tunc procedit distinctio erroris, facti, vel iuris, vt d. l. non facetur, hoc sentit gl. hic super s̄, qui errat. s̄ b̄. ¶ Quēque erratur circa iurisdictionē. Et hoc est aduertēdū, si errat in facto, q̄ omni tpe impedit iurisdictionē, vt hic, s̄ m. o. s̄. ¶ Itē si errat iure, ante lit. cōtest. S̄ si errat in iure post lit. cōtest. est opi. inter Suar. et gl. Circa q̄ est aduertēdū, q̄ si ab initio nullus fuit error, sed iustitiam iurisdictionis fuit confirmata p̄ lit. cōtest. tūc vt q̄ nō possit postea error peruenire qui impediatur. Sed si diceret forte q̄ per lit. cōtest. ille corā q̄ agebat, desit esse iudex illi, cāc. forte lege lata a populo vel a superioribz, tūc si errat, error iuris nō dō nocere, s̄ i. cui nec an lit. p̄est. q̄ occurrit circa ea q̄ postea emergūt, vt l. si. C. s̄ cōfor. eius. lit. z. s̄ p̄cu. l. s̄ d̄poni. s̄ rati. a. ibi no. Si vero ponas, q̄ an lit. cōtest. fuerit error iuris, q̄ durauit ē post lit. cōtest. tūc eodē modo nō nocet, q̄ litis cōtest. nō valuit, tāq̄ non facta corā suo iudice, vt C. si a nō competen. iudic. p̄ totus. z. l. si pater. C. ne de stat. def. Et sic concludit, q̄ Suar. omnino male dixit, q̄ error iuris, nullo mō inducit prorogationē iurisdictionis. ¶ S̄ cōdo dicit Suar. q̄ hoc dō intelligi q̄ errauit reus, non actor, q̄ actor sequit forū rei. Hō ergo curatur de sciētia, vel ignorantia, seu errore actoris, vt l. iuris ordinē. C. e. Bl. hoc reprobatur, q̄ l. j. de iudic. requirit cōsensum in vtraq̄ parte. Ad rōnem Suar. non rōdit. Dicoas q̄ licet actor sequat forū rei, tamē si reus bz plures iudices, electio est actoris, vt l. i. s. j. s̄ eo q̄ certo loco. z. i. requirit cōsensum actoris, sicut z. rei. z. ene. mēti gl. q̄ nisi de cōsensu vtriusq̄ appareat, non v̄s prorogatio iurisdictionis, s̄ iudicis cōsensum nō requirit, vt d. l. i. s̄ d̄ iud.

¶ Tertio dicit Suar. q̄ sicut ex litis cōtestatio. fit prorogatio iurisdictionis, ita ex solo consensu sine lit. cōte. q̄ gl. reprobatur. Sicam statim in l. si conuenerit. s̄ eo.

ADDITIONES.

a ¶ Si per errorem. Ad plus dō. Alex. z. Jac. q̄ habeat locū prorogatio iurisdictionis, de vna specie ad aliā, s̄ vniuersitate ad vnā speciem, de re ad rem, de loco ad locū, de tpe ad tēpus, de p̄sona ad p̄sonā. Ang. cōsi. xciij. Et an nō possit exceptione de declinatione partes videant prorogare iurisdictionē: vide Ang. consil. clxv. z. an ita per scriptū, sicut per homines fiat prorogatio, vide Ang. consil. cxxvij. z. inquitū Alex. dicit, q̄ non v̄s processus factus per ordinariū, cum partes litigant, tanq̄ corā delegato, adde q̄ voluit Ro. cōsi. cccc. lxxij. Quo vero ad tertiā lūm. hic positam per Zas. adde Ang. consil. cxxvij. P. PAV. P. ¶ Itē itē, q̄ error impediatur prorogationē limita vt per Ro. singul. dccc. v. unct. tu habes.

POMA. ¶ Quod dicit q̄ prorogatio iudicē suū per errorem nō teneret, est verū q̄ sit per personā que in oēs nullam h̄z iurisdictionē, nec i. habitu, nec in exercitio. Sed si haberet saltē iurisdictionē quo ad oēs, si duo sagaces per errorem consentiret in euz, qui haberet in habitu, teneret prorogatio. Ita limitat Im. in c. prudentiā. in prin. s̄ offi. deleg. refert z. leg. Bar. sing. in c. nouit. in gl. s̄ de iudic. z. vide Fel. in c. j. de offi. dele. z. Alex. consil. clxxij. vol. j. vbi pulehre declarat

¶ Jurisdictionem limita vt per Bal. l. vnica. de confes. refert. Zas. s̄ item si quis. Inst. de act.

¶ Itē opp. Ita etiam loquitur Bar. in l. vnica. C. de erro. calcul.

¶ Iudicis cōsensu. Adde tu hic dicitur Bar. nō procedere, in prorogationē que fit de tpe ad tēpus, q̄ tūc requiritur iudicis cōsensu, s̄m Bar. id. l. s̄ j. Intellige tūc q̄ sufficit cōsensu tactus, s̄m Bar. S. o. z. in c. significasti. ar. vj. q̄ de fo. comp.

- 1 Delegata iurisdictione vniuersali z particulariter differunt.
- 2 Delegari potest causa, vt alteri delegetur.
- 3 Delegare vnam speciem causarum quid sit.
- 4 Delegatus cause alicui vel ville, potest delegare eas.
- 5 Delegatus ad vnam causam, potest articulum eius delegare.

Solet. Jurisdictione licet in totū vel in partē de iure delegantis vice fungitur, h. d. Primo ponit distinctum. S̄ cōdo rōdet tacite obiectioni. S̄ cōa ibi, nam z. 1. s̄ obiectionē tacitā format, vt in gl. v. nā. ¶ Quero vtrū sit differentia inter eū cui delegata est vniuersa iurisdictione z illi, cui delegata est species iurisdictionis: Hō. s̄ sic, q̄ p̄t. subdelegare ille, cui vniuersalis iurisdictione est delegata, aliq̄ particularē speciem ip̄i vniuersalis, z tū alias singulares species retinet, sed ille, q̄ particularē speciem habet, si eā se abdicaret, nihil sibi retineret. ¶ Ho. z. tene mēti istā gl. q̄ expresse p̄t. delegari causa alicui, vt eā deleget aliq̄. De quo dixi in l. moze. s̄ eo. ¶ Itē itē quero quid sit delegare vnam speciem causarum: Dicitur quidā, hoc est oēs causas, q̄ sunt in vna villa vel castro, Alij dicit vñā causam tantū, quelibet p̄t. eēt bona. ¶ Quero vtrū ille, cui delegant cause castri vel ville, possit eas subdelegare: Hō. q̄ nō. Contrariū no. in l. j. s̄ j. qui z. a. quo. app. Et istō tenet cōiter, q̄ sicut ille, cui delegat vna causa, p̄t. vni articulū cōmittere, vt in c. extra de offi. dele. an cle. Ita ille cui cōmittit illa pars, causarū, vel particularitas vni loci p̄t. eēt illis vñā delegare. ¶ Quero, vtrum delegatus dicat habere aliquā iurisdictionem: Tert. hic sentit q̄ non gl. aliter videt dicere i. l. j. s̄ qui mandatum. s̄ r. i. vbi est hec materia.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Possit eas. vide Alex. cōsi. xxxij. in fi. in iij. vol. vers. quero vtrum. de leg. Old. cōsi. cxxvij.

- 1 Delegatus, qui fuit in causa aduocatus, dicitur suspectus.
- 2 Suspicionis, causa que poterat opponi delegati, non opponit delegato.

Iteroz. Iudex potest delegare in totū vel in partē, re, magis vbi eā subest. h. d. ¶ Ho. ex hac lege, b̄q̄ iusta causa suspiciōis est, si iudex fuit aduocatus in causa, vt l. si. C. s̄ assef. ¶ S̄ cōdo no. q̄ causa suspiciōis que poterat opponi delegati, nō p̄t. opponi delegato. Facit extra de offi. dele. c. si i. cui. s̄ melius in c. iudex. lib. vj. z. dixi in l. moze. s̄ eo.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Iteroz. vide ad hanc l. P̄anoz. c. si q̄ cōtra clericū, defozo compet.

b Ho. ex hac l. An vero q̄ semel fuit iudex, in eadem causa, potest esse aduocatus: Fr̄ ac. z. ig. z. bene. l. quisquis de postul. tener. quod sic, vide apparatus Alex. in l. paratissimi. C. de iudic.

aris debeat de def. q̄ solū in l. i. d. i. u. s. co. corpo. de sanc. idē p̄p̄er. p̄pter p̄uile. ut rebat ad m. re communi. rictus ad iudicē dammare.

ter q̄ pot. cōfuctu. iurandum. in

io erratū de Ang. i. l.

et nec etiam libelli parte an confessio i. rorum. s̄ supra d̄ m̄tel. s̄ sequi oia notario. consil. cxxij.

el yn. in car i clericis. s̄ de vide etiam q̄ r. ne. gl. Bald.

delegatio C. fr̄ d̄ d̄o. fici. hoc s̄ l. examina. ubere iudic. iud. de vt. in gl. in v̄s. bear. factus idē Lynus.

entem hoc

pria caul

is, coram

oz fr̄ se sub sc̄ic. m̄no. s̄ q̄ quoti. ib. cau. l. cū illi maior collit. S̄ erat oz fuit abē sup̄e auis s̄ur tē est int. d̄ recogno iurisdic. m̄ quam alio vrum erit sit lo us est cor

ficio Im est. at limita habeat locum

ADDITIO.

quod in inquirit... de last... PAV.P. in l. q. verif.

si ver. uero alius florentinus. si quis in ius voc non ierit. P.PAV.P. Dicit statutu. De isto statuto, vide Galo in s. tri...

Debet. Adde post Gal. p. confirmatio eorum que hic scribit, quod stante statuto qd heres teneatur solvere gabellam...

LEX XX.

- 1 Iudex de re alterius territorij, inter suos subditos ius d...
2 Iudex iudicans vltra summam sue iurisdictionis, an sita valeat...

Extra territorij. Atilis lex est z bre...
summario, a legit tri mod. vt i. gl. z i. parebit. C. h. o.

- 1 Iudex vult dicere in ius in hominem, alterius territorij, vult tñ dice...
2 Iudex vult dicere in suos, z de re sui territorij, vult tñ dice...

Quero, vtrū statuta huius civitatis ligent extra territorij...
De quo dic vt extra de cost. c. vt animaz. li. vi. Dixi plene in l.

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

ADDITIONES.

Extra territorij. Adde q ad hoc vt possit extra...
territorij ius dici, in his que sunt cōtinente iurisdictionis, re...

In suos. Adde post Gal. inquam tunc ponit, an parochianus...
possit suum subditum vbiqz absolvere, qd consulari Old. cōn.

Quo quisque iuris in alterum statuetur, ipse co...
dem iure vtatur. Rub. ij.

Dicitū est de iur. om. iud. vel de eo qui hz iurisdictionē...
sz qz inter dūz ius iniquū statuit, iustū, z equū est, vt eodē iure...

Quod quisque iuris. Vide in ista materia Felin. in...
rub. de referri. emde in c. sanctorū. extra de pref. r. vbi ponit...

LEX PRIMA.

- 1 Rectores Civitatis, Magistratus, statvere aliquid pos...
sunt pro re pore eorum officij, nō autem quod perpetuo valeat.

Edictum hoc, de quibus statutis intelligatur...
Statutum factum a p̄siede cum cōsensu populi, retorquef con...

Parti cōtra que iniuste est sententiatum, non imputatur si nō...
appellavit, ad hoc vt contra iudicem fiat retortio.

Indicans contra legem, qz licet ar cōsuetudo, non tenetur hoc...
edicto.

Hoc edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...

Quo edictum. Primo comēdat edi...
ctū. S. cōo ponit verba primi capitis. Tertio ponit verba secūda...